

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvvm Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisqve
Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvvm Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab
Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici
dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

8 Episcopus, quando super impedimentis matrimonium dirimentibus
dispensare valet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

vel etiam leviter rogatam sine dolo desolorans, nec illam
ducere, nec dotare in foro conscientiae tenetur: si autem
magis precibus rogatam violauerit, in vitroq; foro ad do-
tandum reprobatur. In hac autem materia preces, quae vi-
derentur esse lenes, si a gregario iuuenie fierent, dicuntur
graues & importunes, si ab aliquo magnae auctoritatis vi-
ro puella gregariæ fierent. Arg. I. 1. ff. quod iusl. & ibi.
gl. ver. quemadmodum.

DECISIO V.

Ex conf. 2. alias 10. de consang. & affinit.

Tractantes de Matrimonio contrahendo in secundo
consanguinitatis gradu, & post missam informatio-
nem ad Papam, & imperatram dispensationem, se carna-
liter cognoscentes, antequam vere fieret dicta pensatio, ip-
sique iurantibus quod se non cognoverint, cum illis
Commissarius dispenset, ipsique postea Matrimonium
publice contrahant, valet dispensatio; cum in impera-
tione commissionis Papalis subreptio nulla admisita fuit,
eo quod incestum nondum ad miserant, & validum etiam
censetur matrimonium, eo quod per huiusmodi dispen-
sationem impedimentum secundi gradus consanguinitatis
sublatum est, quod matrimonium impedit, & dirimit:
solum autem impedimentum incestus impediens, & non
dirimens remanit, super quo Episcopus dispensare va-
let: unde & eorum filii legitimi sunt, vixit ex matrimoni-
o legitimo nati; & satis est quod ab Episcopo dispensa-
tionem imperante petendi debitum a se mutuo, & pœni-
teant, & confiteantur peccata incestus, & peririj & pœ-
nitentias injunctas adimpleant, ut suo matrimonio lan-
cte, & sine peccato fruantrur.

DECISIO VI.

Ex conf. 3. alias 2. qui filii sunt legitimi.

Fili qui ex matrimonio nullo, ob aliquid impedimentum
consanguinitatis, vel affinitatis iure positivo indu-
ctum, legitimè tamen se uata forma Concilii Tridentini
contracto, nati sunt; antequam vterque coniugum,
vel alter eorum vere sciret impedimentum, legitimi sunt,
absque illa Papa dispensatione; ignorantia enim impe-
dimenti parentum, vel alterius eorum filios legitimos ef-
ficit. c. 2. & c. referente. & c. ex tenore, qui filii sunt legit.

DECISIO VII.

Quamvis Papa efficeri possit, ut filii, qui concepti &
nati fuerunt ex matrimonio nullo ob impedimentum
consanguinitatis, vel affinitatis iure positivo indu-
ctum, seruata forma Concilii Tridentini legitimè contra-
cto, postquam vterque parentum licuit impedimentum,
legitimi sunt, ita ut habeantur legitimi a tempore quo co-
cepti & nati fuerant per approbationem ab ipso Papa fa-
ctam post mortem alterius parentum, ex quod leges om-
nes humanas super Matrimonio latas ita reuocare potest,
ut pro infectis singantur, & cœlantur, ut perinde de om-
nibus rebus judicandum sit, super quibus factæ sunt, ac si
factæ non fuissent, nec illum effectum produxisse dicantur;
adeo ut consequenter predicti filii illegitimè nati le-
gitime nati esse fingantur, ut nati fuissent, si tale impedimentum
per dictas leges inductum non fuisset; ita Bar. in
I. si qui pro emptore, si de vfuscac. si tamen sine maxima,
& iustissima causa id faceret, graviter peccaret; cum id
rarissimè sine scandalo, & præjudicio tertij fieri non pos-
se videatur, maximè si peronæ illæ, cum quibus dispensa-
tum est, de temporali ipsius Papæ dominio non sint; ita
sentit Pan. in c. venerabilem. nu. 2. 6. qui filii sunt legitimi
facta nihilominus tali dispensatione valida censenda est.

DECISIO VIII.

Ex conf. 77. alias 1. de consang. & affin.

Episcopus super impedimentum matrimonium dirimē-
tibus dispensare valet, quando impedimentum est
occultum, & matrimonium publicum, & separatio mag-
no foro scandalos, & non postea vel non nisi cum maxi-
ma difficultate, propter pauperitatem aut alia legitima im-
pedimenta recursus ad Papam, vel legatum illius haberet.
ex Nau. in Man. c. 22. num. 85.

DECISIO IX.

Ex conf. 5. alias 2. de cland. despōns.

Abas Commendatus, qui ratione Abbatis iura
Episcopalia habet, & est nullius dicēsis tanquam
ordinarius, c. ordinarij. de offi. ord. in 6. & gl. ibi. & c. cum
ab eccl. s. tit. cod. denunciations matrimoniorum,
qua in eccl. s. suæ Abbatæ, iuxta Concilium Tridentinum
fieri deberent, remittere potest; cum prefatum Con-
cilium hanc facultatem ordinarij indefinitè concedat. Et
prælati exempti, qui iurisdictione quasi episcopalem ha-
bet, ea omni regulariter facere possunt, que possunt epi-
scopi in dicēsi sua circa ea, que sunt iurisdictionis; ita
Glos. in clem. 1. in verb. proprii. de rebus eccl. non ali.

DECISIO X.

Ex conf. 6. alias 13. de cland. despōns.

Contrahentes ante Concilium Tridentinum per ver-
ba apia ad matrimonium de præsenti, vel saltem ad
sponsalia de futuro secuta copula, validum matrimonium
contraxerunt; c. is qui. de sponsa. ita ut post dictum Con-
cilium matrimonium coram suo parocho adhibitus duo-
bus testibus secreto de nouo contrahere opus non erat ex
Nau. in Man. c. 22. nu. 70. Sic tamen clandestine ante Co-
cilium contrahentes peccatum mortale commiserunt, c.
cum inhibito. de despōnsat. clandest.

DECISIO XI.

Ex conf. 7. alias 12. de consang. & affin.

Cum nulla affinitas ex solo illico coitu iure natura-
li, lege veteri, aut vlo iure antiquo Romano ethni-
co contrahatur, l. Nō facile. S. affines. f. de grad. aff. & l. ca.
S. sciendum. Iudæus qui cum ea coiuit, cum que pater lu-
dæus coierat, factus Christianus cum illa eadem Christia-
na facta matrimonio contrahere potest; eo quod affini-
tas, qua ex copula, & illi cito coitu nascitur, & qualitas est
impedientis matrimonium, ex nullo iure prædictorum, sed
solo Pôstificio producitur; ex Pontificio autem non potest
inter ludos nasci, quia illo non ligatur. c. Caudemus. de
diuort. Nec coitus illicitus, qui præcessit baptiūm, affini-
tate postea impediēt matrimonium producere valet.

DECISIO XII.

Ex conf. 20. alias 14. de statu Monach.

Matrimonium ante Concilium Tridentinum inter
impuberis verbis non sat claris contractum, nec
verum nec præsumptum esse censetur, c. puberes. de spon-
sal. impub. & c. is qui. de sponsal. dummodo copula car-
nalis non sit subsecuta.

DECISIO XIII.

Ex conf. 2. in Novis, deest in antiquis.

Matrimonium coram parocho schismatico cano-
nicam institutionem habente, needum iure suo
privato aut schismatico declarato tam ante, quam post
Concilium Tridentinum contractum, validum est; secus
autem si præfatus sacerdos, nec institutionem canonica,
nec colorata obtinuit.

DECISIO XIV.

Ex conf. 10. alias 38. de voto.

Cum nullo iure Diuino naturaliter in dito, neque fu-
pernaturaliter tradito, venientur sacerdotib. Mat-
rimonia: cumque continentia, & lacerdotium non sint ir-
separabiliter annexa, omnisque lex, quæ prohibet, ne fa-
cerdos matrimonium contrahat, humanius in scriptis
data, vel cōsuetudine ecclesiastica inducta est: Potest Pa-
pa, qui supra omne ius humanum est, c. cuncta per mun-
dum, 9. q. 3. c. proposuit, de conceit. præben. iusta de causa
dispensare vt Presbyter, vel Episcopus, vel etiam Archi-
episcopus vxorè ducat ex S. Th. 2. 2. q. 88. art. 11. & Cajet.
ibi. & to. 1. opulc. tract. 27. iusta autem dispensandi causa
est compositio, vel conseruatio pacis alicuius regni, &
prosilio de certo successore Regis, ne illo sine libertate de-
cedente, regnum suu mala patiatur, & pax eius violetur.
D E.